

Tapio

N:o 69. – 1.9.1880

Suomalaisen kirjallisuuden alku Amerikassa.

Suomalaisten warsinaisen Amerikkaan muuton saatetaan sanoa alkaneen w. 1866. Kymmenesä wuodessa oli karttunut tänne jo muutamia tuhansia suomalaisia, ja nyt oliwat jo ensimmäisten tuliain kotoa tuodut kirjat pahoin kuluneet, ja etenkin lastenkirjojen puute alkoi tulla tuntuwaksi. Sillon, w. 1876, sai suomalainen kirjallisuus Amerikassa ensimmäisen alkunsa seuraawalla tawalla. Tänne suomalaisten pesäpaikoille saapui eräs ylioppilas, A. J. Muikku, kotoisin Joensuusta. Moni maanmiehensä otti häntä ilolla vastaan, sillä niin oppinutta kansalaista eiwät olleet vielä ennen nähneet täällä joukossansa, ja hänen toiwottiin täällä jotakin hywää aikaan saawan. Muutamat kehoittiwat häntä papiksi, toiset lasten opettajaksi, mutta niihin toimiin ei ollut Muikulla halua, ja huomattuansa kuinka paljon kansalaisensa kaipasiwat täällä wieraalla maalla ohjausta maallisissa asioissa, niin hän alkoi puuhaella sanomalehden perustamista. Se ei ollutkaan mikään helppo tehtävä, sillä ensiksikin suomalainen wäestö ei silloin vielä tuntenut täällä omankielisen sanomalehden todellista tarwetta, ja tuskin kansaakaan löytyi vielä tarpeeksi sanomalehteä kannattamaan. Kirjapaino löytyi Hancock'ista, mutta suomalaiset kirjaimet oliwat tuotettawat Chigagosta saakka, ja suomenkielinen latoja oli opetettawa, ennen kuin mihinkään yritykseen pystyttiin. Kuitenkin huhtikuun lopulla w. 1876 julkaisi Muikku ensimmäisen suomalaisen sanomalehden Amerikassa. Se oli kuusitoista palstainen ja kaikin puolin niin kelwollinen, kun silliset asianhaarat tekiwät suomalaisen lehden painamisen mahdolliseksi. Waikka Muikku oli Amerikassa äskentullut tähän toimeen ryhtyeksänsä, niin hän osoitti kohta omaawansa melkoista käsitystä tämän hänelle wieraan maan oudoista asioista; ja etenkin ylistettävää teräwytyä osoitti hän siinä, ettei koskaan sanallakaan liikuttanut lehdessään kenenkään uskonnollisia asioita, waikka kansalaistemme mielet riehuiwat juuri silloin kuumimmallansa uskonnollisten kiistojen tähden. Kun suomalaiset kirjaimet oliwat kerran hankitut, niin hänen toimellaan ja muutamien maanmiestemme kustannuksella painettiin yksi pai-

Suomalaisen kirjallisuuden alku Amerikassa. Suomalaisten warsinaisen Amerikkaan muuton saatetaan sanoa alkaneen w. 1866. Kymmenesä wuodessa oli karttunut tänne jo muutamia tuhansia suomalaisia, ja nyt oliwat jo ensimmäisten tuliain kotoa tuodut kirjat pahoin kuluneet, ja etenkin lastenkirjojen puute alkoi tulla tuntuwaksi. Sillon, w. 1876, sai suomalainen kirjallisuus Amerikassa ensimmäisen alkunsa seuraawalla tawalla. Tänne Suomalaisten pesäpaikoille saapui eräs ylioppilas, A. J. Muikku, kotoisin Joensuusta. Moni maanmiehensä otti häntä ilolla vastaan, sillä niin oppinutta kansalaista eiwät olleet vielä ennen nähneet täällä joukossansa, ja hänen toiwottiin täällä jotakin hywää aikaan saawan. Muutamat kehoittiwat häntä papiksi, toiset lasten opettajaksi, mutta niihin toimiin ei ollut Muikulla halua, ja huomattuansa kuinka paljon kansalaisensa kaipasiwat täällä wieraalla maalla ohjausta maallisissa asioissa, niin hän alkoi puuhaella sanomalehden perustamista. Se ei ollutkaan mikään helppo tehtävä, sillä ensiksikin suomalainen wäestö ei silloin vielä tuntenut täällä omankielisen sanomalehden todellista tarwetta, ja tuskin kansaakaan löytyi vielä tarpeeksi sanomalehteä kannattamaan. Kirjapaino löytyi Hancock'issa, mutta suomalaiset kirjaimet oliwat tuotettawat Chicagosta saakka, ja suomenkielinen latoja oli opetettawa, ennentuin mihinkään yritykseen pystyttiin. Kuitenkin huhtikuun lopulla w. 1876 julkaisi Muikku ensimmäisen suomalaisen sanomalehden Amerikassa. Se oli kuusitoista palstainen ja kaikin puolin niin kelwollinen, kun silliset asianhaarat tekiwät suomalaisen lehden painamisen

nos Sionin wirsiä, ykis painos aapisia ja yksi painos erästä saarnaa. Näiden töiden lisäksi toimitti myöskin Muikku waalikiistan ajalla syksyllä 1876 joulun aikaa pikku lehteä, nimeltä "Lehtinen," muutamain lakimiesten kustannuksella, jonka lehden päämaalina oli saada Suomalaisten äänet waalissa tasawaltalaisen puolueen hywäksi. Seuraawana talwena sairastui Muikku, ja joulun aikaa sairastettuansa hän kuoli Hancock'issa. Se mies, joka syöksee itsensä muiden edellä pelkäämättä synkkään korpeen, raiwaamaan tietä jälleentulewillensa, olkoon se joko ajatuksen taikka hengen wiljelemisen alalla, hän on hywin jälkeläistensä kiitollisen muiston ansainnut. Ammoin on jo myönnetty, ettei kaikkiaan onnistumattominkaan yritys kanssaihmissen hywäksi ole ollut peräti turha, ja wii-

me aikoina, jolloinka kaikki kansalliset pyrintömme ovat alkaneet vakaisemmalle kannalle muodostua, on alettu Muikunkin töitä ansionsa mukaan arvostella. Ne kansalaisemme, jotka ymmärtävät hänen harrastustansa arvostella, ovat nykyisin hankkineet vapaa-ehtoisilla lahjoilla valkoisen marmorikiven hänen haudalensa, johon on piirustettu sanat:

”A. J. Muikku.
kuollut w. 1877.

Amerikan Suomalaisen sanomakirjallisuuden perustaja.

Muistoksi kansalaisilta.”

Emme tiedä, mitä toteutumattomia toiveita lie-
nee siihenkin ennen-aikaiseen hautaan kätetty-
nä, sanoo A. S. L.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteen

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

HISTORIAALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen
aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L